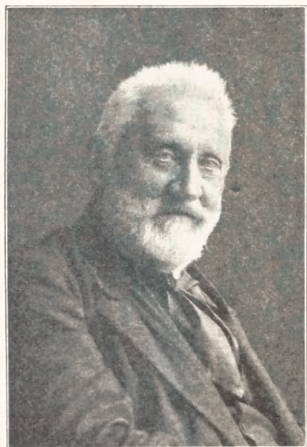

Skrifter som Indlæg i Sagen Coster contra Gutenberg; det kan ikke for-
bavse os, at han som indfødt Haarlemmer erklærede sig som Tilhænger af
den første. Men det Arbejde, hvormed han har indlagt sig den største For-
tjeneste, er det store Pragtværk paa over 400 Foliosider: *Fonderies de ca-
ractères et leur matériel dans les Pays-Bas du XV. au XIX. siècle. Notice
historique principalement d'après les données de la collection typographi-
que de Joh. Enschedé en Zonen.* Haarlem 1908. Den Betydning en saadan
Bog, skrevet af en Fagmand paa Grundlag af et glimrende Materiale, har
for Studiet af den nederlandske Boghistorie indtil Aar 1800, behøver ikke
at drøftes. Men det er værd at gøre opmærksom paa, at ogsaa for dem, der
ikke har Interesse for den historiske Side af Sagen, er Bogen af den største
Værdi. I dens talløse Prøver af Skrifter, Initialer og Ornamentter kan en-
hver, der har Sans for Bogkunst, stadig fordybe sig og finde Stof til rent
æstetisk Nydelse. Baade Form og Indhold gør Navnet Enschedé den stør-
ste Ære. Ved dette Værk har Forfatteren sat sig det bedste Minde.

R. Paulli.

AUGUST BANG † 1920

F. 12. Aug. 1844. † 27. Febr. 1920.

Forening for Boghaandværk havde ved sin
Oprettelse mange gode Venner, og Boghandler
Aug. Bang var en af de bedste og mest trofaste.
Strax ved Begyndelsen betænkte han os med
Gave. Han lod Bogbinder Carl Petersen forfær-
dige en smuk Protokol i fuldt Kalveskind og med
haandforgylt Dekoration, et særdeles nydeligt
Arbejde fra Tiden 1888. Vi satte ham – sammen
med en anden af vore gode Venner, Bogtrykker
O. C. Olsen – til at være Kasserer i Foreningen,
senere ogsaa i Fagskolen. De blev begge paa Po-
sten fra 1888 til 1919, endskjøndt vore Regnska-
ber vist ofte voldte dem begge – maaske særlig
Aug. Bang – baade Sorg og Bekymring. – Flittig,
ivrig og tidlig ved Arbejdet, som hans Natur var,
blev han sin egen Mand i sit 22. Aar. 6. Oktbr. 1866 aabnede han sin Bog-
lade paa Vesterbrogade 57, *ved den Kgl. Skydebane*, som han plejede at
skrive. Bang blev strax en populær Mand paa det gamle Vesterbro, lige
højt vurderet af de ældre Beboere og Skolebørnene. En venligere, mere
pligtopfyldende Forretningsmand havde Forstaden aldrig kjendt. Ogsaa
blandt Kjøbenhavns Forlæggere blev han hurtig noteret som en Sortiment-
boghandler med stor Omsætning, og en fin Betaler var han alle Dage. –
Bang havde selv Lyst og Drift til at udgive Bøger, men Butiksvirksom-
hedens Omfang og Travlhed var en Hindring. Alligevel fik han i 1871 be-
gyndt med et illustreret Børneblad, der var et smukt lille Foretagende,
men det fik aldrig nogen større Udbredelse. – Tidlig kom han i Forbindelse

med Landbohøjskolen og udgav efterhaanden mange Lærebøger for Højskolens Professorer og Lektorer. Han var den forretningsførende Deltager i Udgivelsen af de Illustrerede Kataloger over Kunstudstillingerne; deltog som Parthaver i det sidste Aars Forsøg paa at bringe »Ude og Hjemme« til at svare Regning og besørgede Forhandlingen af det store Værk om Københavns Raadhus. En bedre og noblere Parthaver i saadant Fællesskab fandtes ikke. – Han forstod at vurdere godt Bogarbejde og vaagede omhyggelig over Arbejdet ved sine egne Bøger. Det viste han f. Eks. ved sin Udgave af H. C. Frederiksens »Et Juledigt« m. Aug. Jerndorffs Illustrationer og Th. Oppermanns »Kunstens Historie i Danmark«. – Ved hans Død blev der med Rette skrevet om ham: »Aug. Bang var i Sandhed en Mand uden Svig . . . med en dyb Følelse af Forpligtelse til at arbejde for, hvad hans Samvittighed bandt ham til . . . og han stod ganske frigjort for Forhaandsrespekt for givne Anskuelser eller Institutioner, men samtidig var han opfyldt af den dybeste Ærbødighed for enhver Opfattelse, der virkelig var ægte og drev Vedkommende til et Liv og en Virken i det godes og Samfundets Tjeneste«. – Han var en herlig Blanding af en travl Forretningsmand – dog af dem, for hvem intet menneskeligt var fremmed – og en ivrig Fri-luftsnatur. Det lille Landsted han erhvervede sig i Øverød kælede han for og opelskede der med egne Hænder en smuk Have. Var han rigtig medtaget af Dagenes Møje tog han Stav i Haand og strejfede med Hustru og Børn rundt i Landet paa store Fodture. Og han udstrakte disse Fodture til ganske omfattende Rejser i Sydevropa. – Men tog Vinteren fat med Strenghed aabnede Aug. Bang sin »Samaritan« ude i Tvedes gamle Bryggerikældere. Der stod Dørene paa vid Gab for alle der trængte til en Skaal varm Mælk og et Par drabelige Skiver Smørrebrød. Der var ikke Brug for særlige Undersøgelser. Folk der kom gaaende til det Traktement, han formaaede at yde, de var sultne, det var han vis paa. – Hans Sind higede efter kunstnerisk Næring og lyttede opmærksomt til det han gjennem Samliv lærte. Tit følte den, han betragtede som Læreren, det lige omvendt, som det var Bang der besad Følelsen, Forstaaelsen. En Side af denne Trang fik han i mange Aar tilfredsstillet i »Kammermusikforeningen«, hvor han var en stadig og taknemlig Tilhører.

Men omsider mindede hans Hjærte ham om, at Kræfterne gik paa Held. Fodturene maatte opgives, men Arbejdet skulde alligevel passes det længst mulige. Da han endelig ikke længere formaaede at arbejde, lagde han sig ned og ventede paa Døden. Et mærkeligt Dødsleje, thi hans Omtanke og Syslen med at tilrettelægge og ordne alt, hvad han havde haft sine travle Hænder i, vedblev at beskæftige ham. Han var taknemlig for at have sin Tankes Klarhed i Behold og faa Lov til at tænke alt Sit endeligt og for sidste Gang igjennem. Og saa døde han uden Klage, og vi mistede en trofast Ven, Byen og Landet en udmærket Borger.

F. H.

